

»Mednarodne agrarne komisije« v Parizu. In res se je Mednarodna konferenca kmetijskih organizacij kmalu priključila »Mednarodni agrarni komisiji« kot poseben gospodarsko-političen oddelek.

Tako je mednarodna agrarna komisija v Parizu postala središče in zbirališče kmetijskih in kmetijskih organizacij celega sveta. Na svojem zborovanju na Dunaju meseca maja 1928 je Mednarodna agrarna komisija spremenila svoja pravila tako, da je še bolj poudarila svoj značaj kot »Mednarodna zveza kmetijskih in kmetijskih organizacij«. V paragrafu 1. pravil jasno določa svoj program, da bo »zastopala interese kmetijstva v mednarodnih vprašanjih ter pospeševala kmetijstvo na tehničnem, znanstvenem, gospodarskem in socialnem polju in da bo v smislu pravil organizirala mednarodne kmetijske kongrese. Člani Mednarodne agrarne komisije so lahko vse narodne in mednarodne organizacije, ki se pečajo s tehničnim, znanstvenim, gospodarskim in socialnim pospeševanjem kmetijstva.«

Tako si je kmetijski stan osnoval svojo mednarodno organizacijo, ki ga bo zastopala pred Društvom narodov in preko njega vplivala na usodo kmetijstva v posameznih državah.

Mednarodno zblizanje kmetijskega stanu je velikanske važnosti ne samo za kmetijstvo, ampak tudi za trajno zagotovitev svetovnega reda in miru.

Tudi naša Kmetijska zveza je poklicana, da v svojem področju pri tem delu krepko sodeluje!



Minister dr. Anton Korošec odstopil. Minister dr. Anton Korošec je odstopil radi slabega zdravja kot minister za šume in rude. Na njegovo mesto je bil imenovan ban Dušan Serbec, vršilec banske dolžnosti je pomočnik bana dr. Pirkmajer.

Agrarno reformo v naši državi bodo s posebnim zakonom dovršili. Izvzeti bosta le Dalmacija in južna Srbija.

Iz naše gospodarske politike. Poljedelsko ministrstvo pripravlja pravilnik za izboljšanje kakovosti naših žit in sploh poljskih pridelkov. Vršili se bodo tozadevni brezplačni tečajji po celi državi in sicer v praktičnem in teoretičnem smislu z obveznostjo za vse poljedelce. Predpisov novega pravilnika se bodo posluževali vsi pri poljedelskem ministrstvu uslužbeni ekonomski strokovnjaki. Med našo vlado in Avstrijo je dosežen sporazum, po katerem je mogoč prevoz našega grozdja v Avstrijo preko postaje Maribor brez nadaljnjih zaprek. Francija nakupuje v zadnjem času radi tamošnje letošnje po vremenskih nezgodah hudo prizadete žetve: pšenico, koruzo, ječmen, oves in fižol.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vodstvo italijanskega fašizma v krmu. Uradno je potrjena vest, da je od-

stopil glavni tajnik fašistične stranke Turatti, ki je vršil pet let tajniške posle. Na njegovo mesto pride predsednik poslanske zbornice Giurati. Mussolini bo razpustil dosedanji direktorij stranke ter ga zamenjal z novim. Razrešen bo svojih poslov zunanji minister Grandi in bo prevzel zunanje ministrstvo zopet Mussolini sam.

Ostavka avstrijske vlade. Kriza avstrijske dr. Schobrove vlade je bila otvorena z ostavko podkancelarja in vojnega ministra Vaugoina ter trgovskega ministra dr. Schusterja. Radi odstopa teh dveh ministrov je podal dne 25. septembra kancelar dr. Schöber ostavko celotne vlade po enoletnem vladanju. Dr. Schöber se hoče čisto umakniti iz politike. Sestavo nove vlade je poveril predsednik Miklas podkancelarju Vaugoinu.

Društvo narodov je zaključilo manjšinsko razpravo. Zastopniki vseh držav so osvojili glede manjšinskega vprašanja poročilo švicarskega zveznega svetnika Motte, ki je naglasil tole: Vsa odposlanstva v Društvu narodov včlanjenih držav so priznala važnost manjšinskega vprašanja, ki lahko ogroža svetovni mir. Vsa so izjavila mnenje, da so svoboda vere, uporaba jezika in širjenje kulture v lastnem jeziku nekaj svetega. Zastopniki držav pa niso edini v tem, ali ima Društvo narodov pravico izpremeniti postopanje v manjšinskih sporih brez pristanka vsake posamezne države, ki je vezana z manjšinskimi pogodbami. Ali z drugimi besedami, da bo tudi za naprej reševala vsaka država manjšinska vprašanja po svoji mili in dragi volji.

Prva seja novoizvoljenega nemškega državnega zbora se bo vršila dne 13. oktobra. Otvoril jo bo starostni predsednik, poslanec centruma Herold.

Poljska opozicija še vedno čuti bliz preganjanja pred volitvami. — Mnogi sejmski opozicijski poslanci, ki še niso bili aretirani, so bili poklicani za čas volitev na orožne vaje. Voditelji strank opozicije, ki so zaprti v Brestu, tekom dveh tednov še niso mogli govoriti s svojimi zagovorniki. Njihovo zopetno izvolitev v parlament bodo preperečili na ta način, da jim ne bodo predložili pravočasno predpisanih izjav. Vlada je začela tudi zapirati tiskarne, v katerih izhajajo listi opozicije.

Rusija in žitna trgovina. Rusija je podpisala na vseh glavnih tržiščih Evrope in Amerike velike pogodbe o dobavi ogromnih količin žita za ceno, ki je nižja za 10 odstotkov od svetovne. Radi prevoza teh količin so najeli sovjeti prevozne ladje z nad 600.000 tonami. Del tega brodovja z nad 300.000 tonami je že v ruskih pristaniščih, kjer nakladajo žito. Radi te ruske spekulacije so znatno padle tudi žitne cene v Newyorku. Trgovski in finančni krogi trdijo, da zasleduje Rusija z žitno prodajo pod svetovnimi cenami politično akcijo in da je prodala mnogo več žita, kakor ga ima na razpolago in je to storila le radi tega, da je povzročila umetni padec žitnih cen.

Peking v rokah Mandžurcev. Na Kitajskem so zopet doživeli nenaden

prevrat. Diktator Mandžurije, Čan-suljan je nastopil z armado 140.000 moderno oboroženih mož iz Mukdena pohod proti glavnemu mestu bivše cesarske Kitajske Peking, ga zavzel in se proglasil za diktatorja severne Kitajske, kjer sta dosedaj delala preglavice od ostalega sveta priznani nacionalistični vladi v Nakingu generala: Jansihana in Fenjuljan. Kako stališče bo zavzel novi zmagovalac napram nankinški vladi, še ni znano. Južno kitajska komunistična krđela, ki so izvršila letošnje poletje toliko grozot, so se razpršila.



Krištof Kolumb.

Odhod in težave med vožnjo.

Dne 3. avgusta 1492, na petek, je bil odhod, potem ko je opravil Kolumb ter spremstvo sv. spoved, prejeli so sveto obhajilo, se spravili z Bogom in izročili načrt njegovi previdnosti. Slovo od luke Palos je bilo zelo žalostno, kakor bi odjadrali smrti nasproti in Kolumb se je moral zavedati, da bo zahtevala večina pri kakih težavah vrnitev in ga bo pustila na cedilu. Da bi izsilili mornarji povrat, so zlomili v tretji noči po odhodu krmilo na eni ladji. Štiri tedne se je mudil Kolumb na Kanarskih otokih, predno je bilo vstavljeno novo krmilo.

Dne 6. septembra so se odpeljali v Jezusovem imenu od otoka Gomera in se podali na do tedaj popolnoma neznano morje. Moštvo je stokalo ter jadedovalo, zdelo se jim je, da jemljejo slovo od domovine, od vsega, kar jim je bilo ljubo in drago in kakor bi se podali v svet skrivnosti ter strahote. Ni bila malenkost, se podati v popolno negotovost s tremi jadricami z na upor pripravljenimi mornarji in je zmogel kaj takega le velikan, kakor je bil Kolumb.

Vodil je dvojni račun glede morskih milj, katere so prevozili. Eni tozadevni zapiski, ki so bili vedno odprti, so bili za moštvo, da bi mu ne upadel pogum; drugi dnevnik je vodil Kolumb z resničnimi podatki za kralja. Na srečo je bilo vreme med celo vožnjo zelo ugodno. Kolumb sam beleži: »Jutra so bila osvežujoča, kakor spomlad in smo pogrešali le žvrgolenje škrijančkov.«

Vse se je zganilo na ladjah, ako so zadeli ali zagledali kaka nova znamenja. Jata letečih ptic je vzbudila v mornarjih trdno prepričanje, da so že v bližini suhe zemlje. Zopet je preplašil moštvo vedno ugodni veter. Mornarji so si domišljali, da piha veter od vzhoda proti zapadu in jim bo onemogočil vrnitev na Španjsko. Ko se je premaknila magnetna igla, ne da bi bil kedó znal zakaj, so postali malodušni. Še vedno se ni prikazala zaželjena zemlja. Mornarji so godrnjali očito proti blaznežu, ki plove v negotovost, le da bi si pridobil ime.

Naenkrat so postali znaki o bližnji zemlji tako očiti ter raznoliki, da je uskočil obup v radostno prepričanje. Majhni ptički so prifrčali na ladje.

Njih brezskrbno žvrgolenje je pričalo, da ne morejo biti od daleč, ker sicer bi bili utrujeni in bi ne prepevali! Videli so rastline, ki so jim priplavale nasproti še čisto zelene, kakor bi bile pravkar utrgane. Ko pa se še drugi dan za temi oznanjevalci ni prikazala zemlja, je bilo moštvo vse potrto in je zahtevalo vrnitev.

Nekateri nezadovoljneži so že bili sklenili, da bodo vrgli admirala v morje, se vrnili in doma bodo rekli, da je padel sam v valove. Upor je zadrževal le odločen Kolumbov nastop in pojav, da se je veter obrnil. — »Ta proti veter,« beleži Kolumb v dnevniku, »mi je prihitel na pomoč. — Moji ljudje so se penili od nevolje v prepričanju, da tukaj ne veje nobeden veter, ki bi jih ponesel nazaj na Špansko.«

Dne 10. oktobra se je polastil moštva splošen strah, zahtevalo je med grožnjami povrat. Admiral se ni vdal, ni obljubil, da se bo vrnil, ako se ne bo prikazala tekom treh dni suha zemlja, ampak je le izjavil, da se je podal na pot, da bi dosegel Indijo, katero bo tudi našel z božjo pomočjo. »Večni Bog,« je izjavil pozneje Kolumb pogostoma, »mi je podelil pogum ter moč, da sem se ustavljal upor.«

Odkritje novega sveta.

Dne 11. oktobra 1492 je bilo pa že očitno, da morajo biti v bližini zemlje, ker je bilo videti v noči iz daljave luč. V petek 12. oktobra, zjutraj ob 2. uri je bilo oddano dogovorjeno znamenje — strel iz topa in klic »zemlja — zemlja«, in v resnici so zagledali pri svitanju ravno ter lepo pokrajino Guanahani, ki je bila vsa pokrita z zelenim drevjem.

Spustili so sidra ter čolne. Oblečen v škrlatni plašč, s kraljevo zastavo v roki, je stopil Kolumb kot prvi na suho, pokleknil, poljubil zemljo in se zahvalil solznih oči Bogu. Kljub vsem težkočam in nevarnostim je dokončal svoje veliko delo! Skrivnost velikega svetovnega morja je bila pojasnjena. Njegovi načrti — še pred kratkem zameh učenjakov, so bili na višku zmagovalja! Pridobil si je slavo, ki mora trajati tako dolgo, dokler bo stal svet!

Celotno spremstvo je sledilo njegovemu vzgledu. Molili ter peli so zahvalno pesem in postavili znamenje svetega križa; srca vseh so prekipevala hvaležnosti! Najbolj zagrizeni hujskači na upor so poljubljali admiralove roke.

Kolumb je vstal, potegnili meč in razvil je kraljevo zastavo in je vzel otok v imenu kralja in kraljice v posest ter mu dal ime »San Salvador«. Bil je sedaj veliki admiral in vrhovni upravnik otoka ter celega ozemlja in vsi spremljevalci so mu prisegli zvestobo.

*

Katoliška vzgoja. Po vsej Ameriki gre glas o potrebi katoliške vzgoje. Škofje, duhovniki, katoliški vzgojitelji, vsi so te dni povzeli besedo kakor en mož, besedo o naši bodočnosti. — »Katoliška šola je naša orožarna, kjer oborožujemo svojo mladino za boj in Kristusovo stvar. — Katoliška šola je



naša njiva, ki naj nam da zdravega klasja moških katoliških src, ki bodo vedno zdravo žito v žitnici Kristusovi brez ljulike in plevla. Dolžnost nas vseh je, da se pobrigamo in se trudimo za čim večji uspeh naših šol. Katoliška šola je merilo našega katoličanstva, naše vere in našega dela.«

Tečaji duhovnih vaj do konca 1930. Za duhovnike: od 6. do 10. oktobra; od 13. do 17. oktobra. Za organiste: od 17. do 21. novembra. Za može: od 31. oktobra do 4. novembra; od 13. do 17. decembra. Za mladeniče: od 25. do 29. oktobra; od 10. do 14. novembra; od 29. novembra do 3. decembra; od 6. do 10. decembra. Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Oskrbnina znaša 120 Din. — Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.



NOVICE

Cerkveno odlikovanje. Superijor lazaristov pri Sv. Jožefu nad Celjem g. A. Pohar je imenovan za konzistorijalnega svetnika.

Jubilej dela. Dne 1. oktobra bo preteklo 25 let, odkar sta prevzela na Racerdvoru pri Mariboru oskrbnik gosp. Josip Gselman in gospodarica gospodična Marija Pungeršek vodstvo admontske posesti. V neumornem delu, pridnosti ter razumnosti sta sledila svojemu težavnemu poklicu 25 let in dvignila Racerdvor v vsakem oziru v vzorno posest. Številne kolajne in diplome priznavajo oba jubilaranta na vinarskem, sadjarskem, vrtnarskem, živinorejskem in perutninarskem polju kot priznana strokovnjaka. Bog da, vzglednima jubilarantoma še krepko zdravje za nadaljnje skupno delo, ki je vzgled umnega gospodarstva celi okolici daleč na okrog!

Smrt znanega vinogradnika. V graškem sanatoriju je umrl znan gornjeradgonski veleposestnik in vinogradnik Klotar Bouvier v visoki starosti 78 let. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin!

Cerkveni koncert Glasbene Matice iz Maribora v Celju. Ruski glasbi je Berlin dolgo zapiral pot v svet in še le preko Pariza si je utrla pot na oder in v koncertne dvorane. Prvo v naši ožji domovini je pevsko društvo »Ljubljana« priredilo cel koncert samo ruskih in sicer cerkvenih pesmi. Nihče še prej ni slišal krasote ruske religiozne pesmi,

zato jo je tudi vse šlo poslušati. Eno najlepših del te vrste, celo liturgijo, bo prihodnje nedeljo, to je dne 9. oktobra ob štirih popoldne pela v župni cerkvi v Celju Glasbena Matica iz Maribora. Delo je najnovejšega izvora, izšlo leta 1927, ima 11 delov in se poje brez orgel. Ker je kor za mariborsko Matico preamajhen, bodo stali pevci pred oltarjem. Glasbena Matica iz Maribora je zaradi celjske okolice nastavila svoj koncert na nedeljo popoldne in ob takih cenah, da ga vsak lahko obišče. Pripomniti je samo še treba, da je to najlepši koncert, kar jih je odpela do danes. Pri koncertu nastopi 76 pevcev in pevk. Celjska okolica, ne zamudi te krasne prilike, zlasti pevci naj pridejo v obilnem številu.

Dva uboja pri Mariboru. Dne 23. septembra so se podali trije mariborski dijaki mimo vinogradov nad gozdom Racerdvor. Najbrž so zobali, ker so se spustili v tek, ko so zagledali poljskega čuvaja. Dva študenta sta tekla na eno stran, 15 letni tretje šolec Stanko Bezjak iz Šterjancev pri Veliki Nedelji pa naravnost skozi gozd navzdol. Krčevinski poljski čuvaj Pečevnik je tekel za Bezjakom, ga dohitel in ga lopnil z vso silo s težko okovano službeno palico po čelu nad desnimi očesom. Udarec je bil tako silovit, da je razbil fantu lobanjo do izstopa možgan in je mladostni ter ter nadebudni dečko kmalu izdahnul. Skrajno surovi čuvaj je tajil nekaj časa Kajnovi dejanje, nato pa priznal in bil odveden v mariborsko jetnišnico. — Dne 23. septembra zvečer se je zgodil še en uboj in sicer v Križevniku pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Pri posestniku Čepu so mleli sadje. Prišel je tjakaj tudi 22 letni viničarski sin Martin Ploj od Sv. Marjete ob Pesnici, katerega drugi niso pustili k mletju in mu rekli, naj gre spat. Ploj se ni uklonil splošni želji, pa je stopil proti njemu navzoči posestnik Jurij Zavrnik. Ploj je potegnul nož ter zabodel Zavrnik enkrat pod rebra, drugič pa v desno stran pleč. Zavrnik je kmalu podlegel ranam, ubijalca so zaprli. Navedena dva slučaja kajnovstva sta nam zopet dokaz, koliko posurovelosti in naravnost podivjanosti je med našo moško mladino, ki pozna žalibog le krvave obračune in uboje iz malenkostnih vzrokov.

Fantovska surovost. Z gnojnimi vilami so pri Limbušu pri Mariboru kmetski fantje navalili na 19 letnega pekovskega pomočnika Ivana Drakšlerja ter ga pobili na tla do nezavesti.

Trojčki. Posestniku Antonu Črešniju v Vuzenici je povrgla krava marljadvorske pasme trojčke, ki so tehtali skupaj 135 kg, ko so bili štiri tedne stari.